

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33521
Nom: Pràctiques externes II
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 21
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
-----------	--------	------	---------

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
-----------	---------	----------

COORDINACIÓ

CALERO VALVERDE ANGELA

RESUM

Es tracta d'una assignatura optativa de pràctiques acadèmiques externes que forma part del Pla d'Estudis del Grau en Treball Social. És una assignatura de pràctiques curriculars l'objectiu general de la qual és proporcionar a l'estudiantat una experiència directa en l'àmbit de la intervenció professional propi de la menció cursada, afavorint el desenvolupament de les competències professionals, l'exercici de les habilitats pròpies del Treball Social i la utilització de les eines i tècniques d'intervenció adequades als diferents contextos professionals, tot això de manera supervisada i avaluada.

PROCEDIMENT

En la pàgina web de la Facultat de Ciències Socials es troba disponible i actualitzat el Document orientatiu sobre el procés de les pràctiques externes en la facultat de Ciències Socials (<http://www.uv.es/csocdocs/PractiquesExternes/DocumentosGenerales/GProceTSVAL.pdf>), així com la informació sobre el procés (<https://www.uv.es/uvweb/socials/es/estudios-grado/practicas-curriculares/grado-trabajo-social-1285902209319.html>).

TIPOLOGIA DE CENTRES

Les pràctiques es desenvoluparan en centres, serveis, programes i recursos vinculats a l'àmbit d'intervenció de la menció corresponent, abastant els diferents sistemes de protecció social i els diversos contextos d'actuació professional del Treball Social. L'estudiantat realitzarà les pràctiques en institucions i

entitats, tant públiques com privades i del tercer sector, relacionades amb els àmbits d'especialització propis de cada menció, sota la supervisió del professorat de la Universitat de València i del personal professional dels centres de pràctiques.

Aquestes pràctiques permeten a l'estudiantat integrar i aplicar els coneixements, les habilitats i les competències adquirits durant el Grau en un context professional real, afavorint la consolidació de la seua identitat professional i la preparació per a l'exercici del Treball Social en els diferents àmbits d'intervenció. Les pràctiques s'estructuren en quatre modalitats, corresponents a les mencions de: Salut; Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social; Igualtat i Benestar Social; i Suport Personal, Educatiu i Familiar.

PERFIL TUTORS I TUTORES

Totes les tutores i tots els tutors de l'assignatura Pràctiques Externes II del Grau en Treball Social són graduats i graduades en Treball Social o, si escau, diplomats i diplomades en Treball Social.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Requisits previs

Per a poder matricular-se en l'assignatura Pràctiques Externes II (21 ECTS), l'estudiantat haurà de complir els requisits següents:

- a) Tindre un màxim de 15 crèdits ECTS no superats entre les assignatures de l'Àrea de Treball Social i Serveis Socials de primer, segon i tercer curs.
- b) Estar matriculat en un Itinerari o Menció del Grau en Treball Social.
- c) Haver superat prèviament l'assignatura Pràctiques Externes I (10,5 ECTS).

Recomanacions

Es recomana que, abans de cursar Pràctiques Externes II, l'estudiantat haja superat les assignatures de l'Àrea de Treball Social i Serveis Socials que proporcionen la formació bàsica i específica necessària per a afrontar el període de pràctiques avançades. En particular, es recomana haver superat: Fonaments del Treball Social (12 ECTS), Igualtat de gènere i no-discriminació (6 ECTS), Instruments i tècniques d'informació, organització de l'estudi i documentació (6 ECTS), Mètodes del Treball Social (6 ECTS), Interacció social i comunicació en Treball Social (4,5 ECTS), Administració social i sistemes de benestar (6

ECTS), Models aplicats al Treball Social (6 ECTS), Comunicació professional (4,5 ECTS), Prestacions del sistema públic de serveis socials (6 ECTS), Introducció a la política social (4,5 ECTS), Tècniques i procediments en Treball Social (6 ECTS), Serveis socials (4,5 ECTS), Política social (4,5 ECTS), Projectes socials (6 ECTS) i Investigació en sistemes de benestar social (6 ECTS), a més de Pràctiques Externes I.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Coneixement i anàlisi del sector d'intervenció del Treball Social corresponent a la menció cursada. Aplicació en la pràctica de tècniques i mètodes d'investigació, com ara l'observació directa, l'anàlisi documental o l'entrevista. Redacció d'un informe-projecte de pràctiques.
2. Contextualització correcta de l'organització de referència, del rol i les funcions del/de la treballador/a social, de la metodologia utilitzada, de la problemàtica objecte d'intervenció i de la seua relació amb altres sectors vinculats a l'àmbit professional corresponent.
3. Participació en l'equip de treball i en les dinàmiques organitzatives pròpies.
4. Observació, anàlisi i identificació de les metodologies professionals (anàlisi de casos individuals o col·lectius) amb l'acompanyament del/de la professional responsable, amb la profunditat necessària per a la comprensió de la complexitat del conjunt de factors, tant en el seu origen com en la comprensió de les implicacions de les possibles intervencions.
5. Col·laboració i implicació en programes i actuacions del servei.
6. Elaboració i aplicació de documentació professional específica de l'àmbit d'intervenció: història social, fitxa social, informe social i altres.
7. Aplicació d'un procés metodològic d'intervenció en situacions socials a nivell individual, familiar, grupal i/o comunitari, tenint en compte l'ús adequat dels temps socials i acadèmics implicats.

I. ACTIVITATS FORMATIVES A LA UNIVERSITAT (3 ECTS)

1. Activitats formatives d'aula a la universitat (30 hores)
 - 1.1. Classes pràctiques de preparació per a la incorporació al centre de pràctiques.
 - 1.2. Tallers específics per sectors i/o d'integració disciplinària
2. Activitats presencials fora de l'aula (20 hores)
 - 2.1. Tutories de seguiment.
3. Activitats no presencials (25 hores)

3.1. Treball autònom de l'estudiantat vinculat a les activitats formatives d'aula a la universitat (lectura de materials bibliogràfics obligatoris, sistematització de materials bibliogràfics i altres).

II. ELABORACIÓ DE TREBALLS I CREACIÓ D'EINES (3 ECTS)

Elaboració de memòries i/o informes de seguiment, i creació de les eines necessàries al llarg del procés de les pràctiques: fulls d'observació, protocols d'actuació, fitxes de seguiment, diari de camp i altres (75 hores).

III. ACTIVITATS AL CENTRE DE PRÀCTIQUES (15 ECTS)

Intervenció directa, supervisada, tant a l'espai del centre de pràctiques com al seu entorn social, quan siga procedent: aplicació d'instruments i eines del Treball Social. Treball indirecte al centre, entitat, organització, programa o servei. Supervisions individuals de seguiment amb el/la tutor/a del centre de pràctiques. Supervisions als centres de pràctiques amb els/les tutors/es i l'estudiantat (375 hores).

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència al centre de pràctiques	375,00
Assistència a activitats complementàries	30,00
Seguiment i tutorització de les pràctiques	20,00
Total hores	425,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació d'informes complementaris	0,00
Preparació de la memòria i avaluació de les pràctiques	75,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

Les metodologies docents que s'utilitzaran al llarg del període de pràctiques seran les següents:

- Activitats d'aprenentatge presencials en el centre de pràctiques: familiarització amb els serveis i recursos disponibles, observació de la intervenció professional i participació en reunions de l'equip.
- Intervenció directa supervisada en el centre de pràctiques: aplicació dels instruments i eines del Treball Social.
- Sessions formatives presencials a la Universitat: activitats inicials de preparació per a la

incorporació a les pràctiques.

- Sessions presencials de supervisió grupal a la Universitat, organitzades per itinerari formatiu: taules d'experiències de bones pràctiques.
- Sessions de supervisió en els centres de pràctiques amb participació dels tutors o tutores de pràctiques i de l'estudiantat.
- Sessions individuals de seguiment i supervisió amb el tutor o la tutora de la Universitat.
- Sessions individuals de seguiment i supervisió amb el tutor o la tutora del centre de pràctiques.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es duu a terme a través de tres elements:

- Avaluació contínua del treball realitzat per l'estudiantat al llarg del curs i/o de l'assistència i/o participació en les sessions presencials a l'aula, en les tutories i/o en les activitats complementàries (30 %).
- Avaluació de les tutories de seguiment de les pràctiques (10 %).
- Avaluació de l'Informe-Memòria de Pràctiques que lliure l'estudiantat en finalitzar el període de pràctiques (60 %).

Recordatori sobre la integritat acadèmica

El plagiat consisteix a presentar com a pròpies idees, textos o treballs aliens sense el degut reconeixement de la seua autoria. En l'àmbit digital, el ciberplagiat inclou la còpia parcial o total de continguts obtinguts en línia sense citar adequadament les fonts.

Evitar aquestes pràctiques implica fer un ús responsable, ètic i transparent de la informació emprada en els treballs acadèmics. Per a això, serà imprescindible aplicar correctament les normes APA (7a edició) en la citació i referència de les fonts utilitzades. Es prestarà una atenció especial al compliment dels principis d'integritat acadèmica i al respecte de la propietat intel·lectual en les activitats d'avaluació, valorant-se l'ús correcte de les cites i referències d'acord amb les normes APA (7a edició).

L'ús d'eines d'intel·ligència artificial generativa haurà d'ajustar-se a les indicacions del professorat responsable de l'assignatura. En tot cas, l'estudiantat serà responsable de l'autoria, la veracitat, el rigor acadèmic i la qualitat dels treballs presentats. Quan aquestes eines hagen contribuït de manera significativa a l'elaboració d'una activitat avaluable, la seua utilització haurà de declarar-se expressament, indicant l'eina emprada i la finalitat del seu ús. Presentar com a propi contingut generat totalment o parcialment mitjançant intel·ligència artificial sense declarar-ho, o utilitzar aquestes eines de manera contrària a les instruccions docents, podrà considerar-se una vulneració de la integritat acadèmica.

BIBLIOGRAFIA

Arango, C. (2005). *Guía de prácticas de Trabajo Social III*. Arte Comunicación Visual, S.L.

- Asensio, M. J. (2001). *El acceso al empleo de los diplomados en Trabajo Social*. Hergué Editora Andaluza.
- Berasaluze, A., Ariño, M., Ovejas, R., y Epelde, M. (2020). *Supervisión en Trabajo Social: Una metodología para el cambio*. Thomson Reuters Aranzadi.
- Berriotxo, K., y Berasaluze, A. (2008). *El ejercicio profesional del Trabajo Social hoy*. Erroteta.
- Botija, M. (2016). *Prácticas para las prácticas*. Tirant Lo Blanch.
- Brezmes, M. (2001). *La intervención en Trabajo Social: Una introducción a la práctica profesional*. Hespérides, S.L.
- Consejo General de Trabajo Social (2017). *Código deontológico de Trabajo Social*. <https://www.cgtrabajosocial.es/codigo-deontologico>
- Conde, R. (2006). *Manual para las prácticas universitarias de Trabajo Social*. Fotocopias Gami, S.L.
- Del Caño, C., Escoda, E., Herraiz, A., Poyatos, A., y Rejas, L. (2012). *El informe social. Teoría y práctica*. Tirant Lo Blanch.
- Eco, U. (2001). *Cómo se hace una tesis: Técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura*. Editorial Gedisa.
- Fombuena, J. (2012). *El Trabajo Social y sus instrumentos: Elementos para una interpretación a piacere*. Nau Llibres.
- García, F. (2001). *La intervención profesional en Trabajo Social: Supuestos prácticos I*. Colegio Oficial de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales de Málaga.
- Giménez, V. M., Lillo, A., y Lorenzo, J. (2003). *El proceso de supervisión de campo en el punto de mira: Una investigación a tres en Trabajo Social*. Instituto de Ciencias de la Educación, Universidad de Alicante.
- Gómez, J., Julve, M., y Pérez, J. V. (1999). *Trabajo Social. Orientaciones y prácticas formativas*. Editorial Gules.
- Kisnerman, N. (1998). *Pensar el Trabajo Social*. Editorial Certeza.
- Lázaro, S. (2007). *Aprendiendo la práctica del Trabajo Social: Guía de supervisión para estudiantes*. Universidad Pontificia de Comillas.
- Ovejas, M. R., y Berasaluze, A. (2008). *Guía para el practicum en Trabajo Social*. Universidad del País Vasco.
- Pastor, E. (Coord.). (2014). *Prácticas y supervisión en Trabajo Social: Metodología, organización e instrumentos de supervisión de la práctica profesional*. DM.
- Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., y Olvera, M. A. (2017). Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. *Revista General de Información y Documentación*

, 27(2), 299-315. <https://doi.org/10.5209/RGID.58205>

Sarriá, J. F., y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. *Lite ¡A tu alcance!*, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>

Uriz, M. J., Ballester, A., y Urien, B. (2007). *Dilemas éticos en la intervención social: Una perspectiva profesional desde el Trabajo Social*. Mira Editores.

VV.AA. (2003). *Aplicación de las nuevas tecnologías a la enseñanza de la intervención profesional en Trabajo Social: El caso Elena*. Universidad Complutense.

Wenger, M. D., y Díaz, R. M. (2005). *El Trabajo Social en el siglo XXI: Inserción laboral, formación y empleabilidad de los diplomados en Trabajo Social*. Tirant Lo Blanch.